

ԼԵՀԱՀԱՅԵՐ
LEHAYAYER

czasopismo poświęcone dziejom
Ormian polskich

12

ԼԵՀԱՀԱՅԵՐ
LEHAYER

Czasopismo poświęcone dziejom
Ormian polskich

Rada Redakcyjna:

ANDRZEJ JANECZEK (Polska Akademia Nauk, Warszawa),

CLAUDE MUTAFIAN (Université Paris-XIII; Հայաստանի Հանրապետության
Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա),

RAYMOND HAROUTIOUN KÉVORKIAN (Institut Français de Géopolitique, Paris;
Bibliothèque Nubar, Paris; Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների
Ազգային Ակադեմիա),

RENATA KRÓL-MAZUR (Uniwersytet Jagielloński, Kraków),

DZIANIS LISEJCZYKAU (Հայազիտական հետազոտությունների զարգացման
և աջակցության հիմնադրամ «Անիվ»),

HALINA MANIKOWSKA (Polska Akademia Nauk, Warszawa; Uniwersytet Warszawski),

GRZEGORZ PEŁCZYŃSKI (Uniwersytet Wrocławski),

ANDRZEJ PISOWICZ (Uniwersytet Jagielloński),

MAKSYM ROTAPENKO (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя),

KRZYSZTOF STOPKA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków),

ŁUKASZ TRZECIAK (Uniwersytet Pomorski w Słupsku),

ANDRZEJ A. ZIĘBA (Uniwersytet Jagielloński, Kraków).

Redakcja: prof. dr hab. Krzysztof Stopka (redaktor naczelny), dr Tomasz Krzyżowski
(sekretarz redakcji), dr hab. Andrzej A. Zięba

Adres redakcji: ul. Mikołaja Reja 11 m. 40, 31-216 Kraków; e-mail: andrzejzieba1@wp.pl

Stali recenzenci zewnętrzni: Andrzej Betlej (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Teresa
Chynczewska-Hennel (Uniwersytet Warszawski; Uniwersytet w Białymstoku), Urszu-
la Kozakowska-Zaucha (Muzeum Narodowe, Kraków), Zdzisław Noga (Uniwersytet
Komisji Edukacji Narodowej, Kraków), Włodzimierz Osadczy (Katolicki Uniwersytet
Lubelski, Lublin), Isabel Röskauf-Rydel (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej, Kra-
ków), Joanna Sławińska (Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków), Stanisław
Stępień (Południowo-Wschodni Instytut Naukowy w Przemyślu).

ԼԵՀԱՀԱՅԵՐ
LEHAHAYER

Czasopismo poświęcone dziejom
Ormian polskich

12

tom pod redakcją
Andrzeja A. Zięby

WYDAWNICTWO
KSIĘGARNIA
AKADEMICKA

Kraków 2025

Redakcja językowa: Dorota Ilnicka (język polski), Natalia Podolska, Karen Yeremyan (język ormiański)

Projekt okładki: Anna Siermontowska-Czaja

© Copyright by individual authors

© Copyright by Księgarnia Akademicka

Publikacja została wydana dzięki dotacji Fundacji Lanckorońskich oraz zadania „Kompleksowy program badawczy dedykowany dziejom Ormian polskich / mniejszości ormiańskiej w Polsce (źródła, warsztat badawczy, analizy, dyskursy)”, finansowanego ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

FUNDACJA
LANCKOROŃSKICH

**Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

**Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego**

ISSN 2082-6184 (druk)

ISSN 2449-870X (on-line, pdf)

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel./faks: 12 431 27 43, 12 421 13 87

e-mail: publishing@akademicka.pl

www: <https://akademicka.pl>

SPIS TREŚCI

Artykuły

Tomasz Krzyżowski , <i>Profesor Andrzej Pisowicz – uczoney, armenista, popularyzator wiedzy o języku i kulturze Armenii (sylwetka naukowa z okazji 85. urodzin)</i>	9
Agnès Ouzounian, Krzysztof Stopka – <i>‘Kondak’ de consécration de Nicolas Torosowicz. Source pour l’histoire de l’union du diocèse arménien en Pologne avec le Saint-Siège</i>	41
Agnès Ouzounian, Krzysztof Stopka , <i>Kondak konsekuracyjny Mikołaja Torosowicza. Źródło do dziejów unii diecezji ormiańskiej w Polsce ze Stolicą Apostolską</i>	67
Andrzej Gliński , <i>Ormiańskie starania wokół wizyt monarszych we Lwowie w drugiej połowie XVII wieku</i>	87
Stefan Tochowicz , <i>Ormiańskie ślady pod Krakowem w XVII i XVIII wieku: przyczynek do badań ludności plebejskiej pochodzenia ormiańskiego</i>	99
Andrzej Pisowicz , <i>Przekłady utworów literatury polskiej na język ormiański z końca XIX wieku</i>	107
Urszula Kozakowska-Zaucha , <i>Erazm Barącz – człowiek i kolekcja</i>	115
Hubert Chudzio , <i>Spuścizna majora Melika Somchjanca i jego rodziny w zbiorach Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie</i>	127
Joanna Sławińska , <i>Wystawy poświęcone tematyce ormiańskiej w Polsce</i>	141
Kamil Gleń , <i>Rola i znaczenie ormiańskich organizacji w Polsce w uznaniu i upamiętnieniu ludobójstwa Ormian</i>	171

Recenzje i noty

<i>Bibliografia prac profesora Andrzeja Pisowicza za lata 1964-2025 (opracował Tomasz Krzyżowski)</i>	187
Tomasz Krzyżowski , <i>Konferencja naukowa „Ormianie polscy w XX i XXI wieku: historia, kultura, tożsamość”</i>	205

Monika Agopsowicz, Krzysztof Stopka, Andrzej A. Zięba, <i>Sprawozdanie z realizacji projektu badawczego „Pomniki dziejowe Ormian polskich”</i>	211
Andrzej Pisowicz, <i>Ormianin polski, piszący po łacinie (Józef Epifani Minasowicz, Nowołacińska Warszawa, przekład wybranych utworów pod redakcją Beaty Gaj, Kęty 2024)</i>	229
Noty o autorach	235